

Conférence des Cours constitutionnelles européennes
Conference of European Constitutional Courts
Konferenz der europäischen Verfassungsgerichte
Конференция Европейских Конституционных Судов

**JUSTIȚIA CONSTITUȚIONALĂ:
FUNȚII ȘI RAPORTURILE CU CELELALTE
AUTORITĂȚI PUBLICE**

*Raport național pentru cel de-al XV^{lea} Congres al Conferinței
Curților Constituționale Europene, prezentat de
Curtea Constituțională din Luxemburg*

I. RAPORTURILE CURȚII CONSTITUȚIONALE CU PARLAMENTUL ȘI GUVERNUL

- 1. Rolul Parlamentului (eventual al Guvernului) în procedura de numire a judecătorilor la instanța de contencios constituțional. După numire, aceeași autoritate îi poate revoca pe judecătorii instanței constituționale? Care sunt motivele / temeiurile unei asemenea revocări?**

Parlamentul nu intervine în procedura de numire a judecătorilor.

Curtea Constituțională este formată din nouă membri. Marele Duce numește președintele, vice-președintele și pe cei șapte consilieri. Președintele Curții Superioare de Justiție, președintele Tribunalului Administrativ și cei doi consilieri de la Curtea de Casație sunt membri de drept ai Curții Constituționale. Ceilalți cinci membri ai Curții Constituționale sunt numiți de Marele Duce cu avizul comun al Curții Superioare de Justiție și al Tribunalului Administrativ.

Revocarea judecătorilor constituționali de către Marele Duce sau de Guvern nu este posibilă.

- 2. În ce măsură instanța de control constituțional are autonomie financiară – în stabilirea și administrarea bugetului de cheltuieli?**

Curtea Constituțională nu are autonomie financiară.

- 3. Poate fi modificată legea de organizare și funcționare a instanței constituționale de către Parlament, însă fără consultarea acesteia?**

Parlamentul poate aduce amendamente legii de organizare și de funcționare a Curții Constituționale.

De regulă, Parlamentul, atunci când este sesizat cu un proiect de modificare a legii referitoare la organizarea și funcționarea unei autorități publice, îi solicită avizul.

- 4. Instanța constituțională are competența verificării constituționalității regulamentelor de organizare și funcționare a Parlamentului, respectiv Guvernului?**

Curtea Constituțională nu controlează decât constituționalitatea legilor. Ea nu poate fi sesizată decât prin intermediul unei instanțe judiciare sau administrative, care adresează o chestiune referitoare la constituționalitatea unei legi și care este necesară pentru judecarea cauzei. Ea nu are o competență specială de control asupra

constituționalității regulamentelor de organizare și de funcționare a Parlamentului, respectiv Guvernului.

5. Controlul de constituționalitate: specificați tipul / categoriile de acte asupra cărora se exercită controlul.

Curtea Constituțională se pronunță asupra conformității legilor cu Constituția, exceptând legislația prin care se aprobă tratatele.

6. a) Parlamentul și Guvernul, după caz, procedează de îndată la modificarea legii (respectiv a actului declarat neconstituțional) în sensul punerii de acord cu legea fundamentală, potrivit deciziei instanței de contencios constituțional. Care este termenul stabilit în acest sens? Există și o procedură specială? În caz contrar, specificați alternativele. Exemplificați.

Nu există nici termen și nici o procedură specială de modificare a legii atunci când una sau mai multe prevederi au fost declarate neconstituționale.

În 1999, Curtea Constituțională a declarat neconstituțional articolul 380, alineatul (1) din Codul civil, potrivit căruia autoritatea parentală a unui copil natural, recunoscut de către ambii părinți, era atribuită exclusiv mamei. Nici până astăzi nu a intervenit vreo modificare a acestui text.

În februarie 2003, Curtea Constituțională a declarat neconstituționale dispozițiile unei legi care permitea, în materie de expropriere pentru cauză de utilitate publică, punerea în posesie a expropriatorului contra unei compensații cu titlu provizoriu, sumar evaluată, adică înainte de plata integrală a justei despăgubiri - Constituția prevăzând că nicio persoană nu poate fi privată de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și cu plata unei juste și prealabile despăgubiri. Prin revizuirea constituțională din 24 octombrie 2007, Constituția a fost modificată: plata nu mai trebuie să se efectueze în avans.

6. b) Parlamentul poate invalida decizia curții constituționale: precizați în ce condiții.

Parlamentul nu este în măsură să invalideze decizia Curții Constituționale.

7. Există mecanisme de cooperare instituționalizată între Curtea Constituțională și alte organe? Dacă da, care este natura acestor contacte / ce funcții și prerogative se exercită de ambele părți?

Nu există mecanisme de cooperare instituționalizată între Curtea Constituțională și alte organisme.

II. SOLUȚIONAREA CONFLICTELOR JURIDICE DE NATURĂ ORGANICĂ DE CĂTRE CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Competența Curții Constituționale este limitată prin articolul 95, paragraful (1) din Constituție, care prevede: "Curtea Constituțională statuează, prin hotărâri, asupra conformității legilor cu Constituția" și prin articolul 2 al Legii din 27 iulie 1997 privind organizarea Curții Constituționale, potrivit căruia „Curtea Constituțională decide, în modalitățile stabilite de prezenta lege, asupra conformității legilor cu Constituția, cu excepția celor referitoare la aprobarea tratatelor”. Ea nu are o competență specială de a decide asupra unor conflictele juridice de natură organică, apărute între autoritățile publice.

III. EXECUTAREA DECIZIILOR CURȚII CONSTITUȚIONALE

1. Deciziile Curții Constituționale:

- a) sunt definitive;
- b) pot fi recurate, situație în care se vor arăta titularii dreptului, termenele și procedura;
- c) produc efecte *erga omnes* ;
- d) produc efecte *inter partes litigantes*.

Deciziile Curții Constituționale sunt definitive ;

Legea din 27 iulie 1997 privind organizarea Curții Constituționale prevede la articolul 15, paragraful (2), că „Instanța care a ridicat chestiunea prealabilă (pre-judicială), precum și toate instanțele chemate să se pronunțe în aceeași cauză sunt obligate ca, la soluționarea litigiului dedus judecătii, să se conformeze hotărârii pronunțate de Curte”.

Dacă, potrivit acestui text, numai judecătorii care se pronunță în cauza care a dat naștere chestiunii prealabile sunt ținuți să se conformeze hotărârii Curții Constituționale, articolul 6 din legea mai sus citată exceptează instanțele de la sesizarea Curții Constituționale cu o problemă atunci când aceasta a constituit deja obiectul unei decizii a Curții. În consecință, confruntat într-un alt caz cu aceeași chestiune, la care Curtea Constituțională a dat răspuns, judecătorul se va conforma deciziei Curții Constituționale.

2. De la publicarea deciziei în Monitorul/Jurnalul Oficial, textul de lege declarat neconstituțional:

- a) se abrogă;
- b) se suspendă, până la punerea de acord a actului/textului declarat neconstituțional cu prevederile legii fundamentale;
- c) se suspendă, până când legiuitorul invalidează decizia instanței constituționale;
- d) alte situații.

Textul declarat neconstituțional de Curtea Constituțională nu este abrogat, dar nu va mai fi aplicat de către instanțe.

3. Odată ce curtea constituțională a pronunțat o decizie de neconstituționalitate, în ce mod este aceasta obligatorie pentru instanța de fond și pentru celelalte instanțe judiciare?

Instanța de judecată care a ridicat chestiunea prealabilă, precum și toate instanțele chemate să se pronunțe în respectiva cauză sunt obligate ca la soluționarea litigiului cu care au fost sesizate să se conformeze hotărârii pronunțate de Curte.

Dacă aceeași problemă se ivește într-o altă cauză, judecătorul va respecta decizia Curții Constituționale.

4. Atât în controlul *a posteriori* cât și în controlul *a priori*, legiuitorul își îndeplinește, de fiecare dată, și în termenele prevăzute, obligația constituțională de a elimina aspectele de neconstituționalitate?

5. Ce se întâmplă în situația în care, în termenul prevăzut de Constituție și/sau legislație, legiuitorul nu înlătură viciul de neconstituționalitate? Exemplificați.

Nici Constituția, nici legea nu prevăd obligația legiuitorului de a elimina prevederile legii declarate neconstituționale de către Curtea Constituțională. Însă aceste prevederi nu mai sunt aplicate de instanțele judecătorești.

6. Prin intermediul altui act normativ, legiuitorul poate consacra din nou soluția legislativă declarată neconstituțională? Argumentați.

Legiuitorul ar putea revalida, printr-o altă lege, o dispoziție legală declarată neconstituțională.

7. Curtea Constituțională are posibilitatea de a însărcina alte organe cu executarea deciziilor sale și/sau de a stabili modul în care acestea urmează a fi puse în executare într-o anumită cauză?

Curtea Constituțională nu dispune de această posibilitate.